National Library of Israel
Ha-Zfira - הצפירה, 06.10.1912, page 1

מ. ב. לזבניק.

חַנָּה. (סוף)

וביום הרביעי לפנות ערב ראיתיה עוד פעם. היא טילה שנית בשביל שעל יד החורשה; כנראה מצא מקום זה חן בעיניה. הפעם הרגישה בי גם היא. רגע אחד נצבנו שנינו משני עברי השדה והבטנו זה אל זה... גשיבה קלה עברה אז על ראשי השבלים. לרוחב השדה התגלגלו תחת קרני השמש השוקעת גלים גלים של זהב חי ורוטט... ורומה היה: עוד איזה דבר זך ורוטט זורם לרוחב השדה גם בינינו בגלים גלים טמירים, זורם ומתדפק על הלב בהמיה חרישית, עורגת...

כך נפגשנו משני עברי השדה עוד פעמים אחדות. פגישתנו זו הותנתה בינינו בלי אומר ודברים. בכל יום בשעה קבועה נגשתי אנכי אל שבילי מעבר השדה מזה, והיא מעבר השדה השני אל שבילה אשר על יד החורשה. דמיוננו היה לרוב כמטילים משני עברי נהר שאין עליו מעברה. אך להסתכל בלי מורך האחד לעברו של השני כבר התרגלנו מעט מעט. ופעם, כאשר הסבותי ראשי לאחורי, ראיתי והנה גם ראשה ה א פָּנָה לאחוריה ועיניה מתבוננות אלי.

את „הנהר בלי מעברה" העבירנו חוכר האחוזה הזקן בעצמו. כנראה, נודע לו מפיה, כי איזה עלם מזר מטייל יום יום בין שדות האחוזה. ופעם כאשר נגשתי בשעה הקבועה אל שבילי והנה רואה אני: מעבר השדה השני מתקרבת ה„עלמה שלי", לא יחידה, כדרכה תמיד, כי אם עם איזה גבר יחדו. כמו חבטו פתאם בבול עץ על לבי ועל רגלי — כמעט שנרתעתי לאחור...

ורק כאשר התבוננתי וראיתי, כי גבר זה הוא החוכר הזקן, אחזתי דרכי הלאה. צערתי בשבילי כתוהה וכנכלם. תהיתי ונכלמתי בפני עצמי, על שפתאם שכחתי את כל שאיפותי והכנותי ואני הולך בכל יום להביט מרחוק על עלמה מטיילת, ואם נדמה לי, שהיא מטיילת עם גבר, אז קופא בי דמי; תהיתי ומורך אחזני ולא ידעתי, איך יפגו דברים עם החוכר הזקן. הלא הוא יודע אותי, בודאי ישאלני מה אני עושה פה, ישאלני זה בפני העלמה...

— א, חיים! — נשמע פתאם קול הזקן קורא אלי מעבר השדה השני — מה אתה מחפש שם בשדותי? בוא נא הֵנה!

כנראה, נבזבזתי כאשר קרבתי אליהם — דבר זה לא נשמר בזכרוני — יען כי הזקן טפח לי בחבת על כתפי ולגלג על בישנותי, בשעה שהציגני לפני נבדתו הנה — זו היתה כת בהו, דיושבת בעיר המחוז הסמוכה.

— ספרו לי זה כבר — פנה הזקן אל נבדתו והראה עלי באצבעו — כי דוא משוטט ותועה פה בשדותי; חפץ הוא לנסוע למרחקים ללמוד ולהיות שם לפרופיסור, אך איננו יודע, כנראה, את הדרך לאותם המרחקים ומבקשה פה בין שבילי שדיתי.

כאשר הזכיר הזקן, שאני רוצה לנסוע למרחקים חלף כמו צל על פני נבדתו ועיניה היפות, שנשאו אלי כמה פעמים במבט בהיר כל כך, כבו פתאם ורתחילו הועות במרחבי השדות.

הזקן בקשני לפני פרידתנו, שאסור כפעם בפעם אל אחוזתו ואל נבדתו, ואני, כמובן, הבטחתי לו דבר זה בעונג מיוחד. נעשיתי אורח קבוע באחוזה.

חנה נחמדה! כמה נקשרתי אליה ומה מהרה נקשרתי אליה!

כאשר הייתי יוצא אתה אל החורשה הקרובה, יושב אתה על גזר עץ ארוך תחת האלון הזקן ומביט אל פניה הנעימים ואל עיניה הבהירות והטובות — היה נדמה לי לפעמים, כי הרבה הרבה פרסאות מסביב אין כל נפש אדם ואין גם צורך בו... הייתי מביט אל ידיה הלבנות והרכות, ונדמה לי, כי מחליק איש לי בחבת על שערותי ועל צוארי; הייתי מביט אל שערות המשי שלה הערמוניות ורעד מתוק היה עובר באצבעותי...

היא היתה משכלת לפי הערך — לא לחנם גדלה בעיר מחוז — ואנחנו שוחחנו על הכל, רק לא על נסיעתי הקרובה. אני — זברון נסיעתי מצץ במכאוב עמוק עמוק במחביאי הנשמה ויראתי לעוררו משם; והיא — מבט מלא מורך ובוחן, הנשא אלי כמו מבעד ערפל נוגה, השביעני והתחנן אלי: הָאֵמן בסתר ודים!

ומי יידע? אולי היתה נסיעתי מעט מעט גם נשכחת ממני בקרב הימים. אבל דברים אחדים, שהגיעו פעם לאזני מבלי משים, חוללו מהפכה גדולה בקרבי.

— זה יהיה שדוך. כל הצעירים אוהבים עתה כמוהו להתפאר, להתהלל: „נסע, נלמד, נהי לדוקטורים, נהי לפרופיסורים, נהי, נהי..." אך העלמה הנפגשת ראשונה מקצצת את כנפיהם והם נכנסים לחופה ולמלמדות או לחנונות.

דברים אלו, ששמעתים פעם מרחוק מפי מטיילים, בשובי כערב מן האחוזה, קרעו פתאם כמו מסבה מעל עיני. איזה זרם מר והריף פרץ לתוך הלב והתחיל תוסס ומרעיל שם, התחיל מוליד פצעים עמיקים וצורבים...

ביום השני לא הלכתי אל האחוזה. יצאתי את העיר מצד אחר ושיטטתי בין שדות אחרים עוד פעם בודד ונעזב ומלא רחמים גדולים על עצמי:

טהור ומלא כח נועד הייתי אז. הלב דמה והתפלל לאהבה, אך הכחות הצעירים והכלואים תססו והתפרצו החוצה. ובשאין תסיסתם נבלעה המית לבי הצנועה.

ביום השלישי תקפו אותי געגועים גדולים, ובשעת בין ערבים דרכתי עוד פעם על מפתן חדרה של חנה. אבל כאשר רק נכנסתי, הכירה חנה תיכף את השנוי שנתהוה בי. ענן חור הליט את פניה, ועיניה העמוקות ומלאות מורך נשאו אלי כמו בעד ערפל של נוגה.

על דבר נסיעתי לא דברנו גם הפעם, אך מכל מה שדברנו עלה לנו כעין חד של אופני ברזל כבדים מתגלגלים על מוסות ברזל קרים, מתגלגלים בשקשוק ובהמולת פרידה ומתרחקים...

כעין נהשול קם עלי בחיי השוקטים והבהירים עד העת ההיא. הכל התנודד והתמוטט בקרבי כאניה טרופה ביום סער. יום אחד האמנתי, כי אהבתי את חנה עזה ממות, ולמהרתו כבר קללתי בלבי את יום הפגשי אתה ואת השטן הטמיר — ברגעים אלו האמנתי גם בשטן — שהעמידני בנסיון קשה זה.

בקורי את חנה נעשו לעתים רחוקות. פעם, כאשר תעיתי לבדי בין השדות אשר מעבר השני של עירתי, התחיל דמיוני עוד פעם לשפוך את אורותיו על עתידי: נחלתי עוד פעם נצחון אחרי נצחון, והגדול מכלם היה נצחון האהבה; אבל אהבה זו היתה לא של חנה, כי אם של איזו בת עשירים, יושבת באולם נהדר ופורטת על הפסנתר... מאז הרגשתי את עצמי כבוגד, וכאשר הייתי בחברת חנה, לא נועזתי להביט ישר לתוך עיניה.

אך הנה עברו גם ה„ימים הנוראים" וזמן נסיעתי הוקבע באחד הימים של חול המועד סוכות. כל כחי וכל אמונתי בנצרוניתי גוו, הלפו ממני. בעמקי לבבי התפללתי לאיזו מניעה פתאם, שתבוא והעצרני מנסוע; אך שום מניעה לא היתה, וביום הראשון לחול המועד נכנסתי בלב נמס ובברכים כושלות לחצר האחוזה. באותה שעה נדמה לי, שלא מרצוני הטוב הנני עוזב את עירי, הנני, נפרד מחנה לנצח — איזו גזרה קשה ואכזריה דורשת ואת ממני...

את חנה ואת אביה הזקן מצאתי יושבים בסוכה וגומרים את ארוחתם. הם היו שם לבדם. בחוץ היה יום בהיר והם, אך חנה ישבה עטופה כולה במטפחת צמר גדולה, ופניה היו חורים.

כאשר אך נכנסתי, התרוממה חנה מהר מעל מושבה, התכוצה ברעדה כמו מקור חזק, התעטפה עוד יותר במטפחתה ופנתה אלי בקול רועד:

— ברכת הפרידה בודאי? ובכן הנה שלום! צלח! ולי תסלח: חולה אני — אלך הביתה!

ידה, שהושיטה לי בתנועה חטופה, היתה קרה כבפור; בדברה, לא הביטה בי אף פעם. ורק כאשר יצאה מפתח הסוכה, הסבה את ראשה לאחור ברעד מהיר, כאלו לא היא עשתה זאת, כי אם איזו יד נעלמה הפנתה לה את ראשה — שני אישונים גדולים ועמוקים הזהירו רגע לעיני בעצב קודר ובשאגה אלמת ונעלמו...

הזקן קם ממקומו, הסתכל בי רגעים אחדים דומם ואחרי כן הניח ידו על כתפי ואמר:

— שמע נא, עקשן! הלא עקשן אתה! ברוך־השם עינים לי ואני רואה את הכל. ראיתי, איך נפרדה ממך נבדתי, ואני רואה גם כן היטב את פניך החורים, את עיניך הממצמצות ואת שפתיך היבשות והרועדות... אתה יוצא לחפש אשרך במרחקים — ומאין אתה יודע, כי לא תחבל בידיך את אשרך פה, ושם לא תמצא דבר? זקן אני ממך וראיתי כבר בחיים הרבה בני חיל כאלה! אך עקשן אתה! מילא, אתה הפץ להיות פרופיסור — הנה פרופיסור! עלה והצלח וכתוב מכתבים — אך זכור מה שאני אומר לך: אך עקשן אתה!

— — — — — — — — — — —

מתחתית החצר התחילו עולות עוד פעם זמרות חג. חיים ברגמן נעץ עיניו באפלולית החלון הפתוח ושתק רגעים אחדים. אחרי כן היסיף:

— והנה נתקיימו דבריו של אותו זקן — במרחקים לא מצאתי דבר, ואת אשרי הצנוע, את מלאכי התמים שם בעירתי, קפחתי; אך האמנם רק עקשן הייתי?

הוא התרומם וקרב עוד פעם אל החלון, ומשם הגיעו עוד פעם דבריו המחוגקים:

— האמנם רק עקשן הייתי?